



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4052/2021
27.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Растко Свичевић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Величковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6272/20 од 21.12.2020. године, у седници већа од 27.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6272/20 од 21.12.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П 1288/19 од 30.12.2019. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и утврђено да је апсолутно ништав и не производи правно дејство Уговор о доживотном издржавању сачињен 27.01.2004. године између ВВ као примаоца издржавања и тужене као даваоца издржавања, оверен пред Општинским судом у Великој Плани 26.03.2004. године. Ставом другим изреке тужена је обавезана да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 195.599,00 динара. Ставом трећим изреке усвојена је предложена привремена мера.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6272/20 од 21.12.2020. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев тужилце да се утврди да је ништав и не производи правно дејство Уговор о доживотном издржавању сачињен 27.01.2004. године између примаоца издржавања ВВ и тужене као даваоца издржавања, оверен пред Општинским судом у Великој Плани 26.03.2004. године. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде, тако што је тужилца обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 97.900,00 динара.

Против другостепене пресуде, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се неосновано указује на битну повреду поступка учињену пред другостепеним судом, у смислу члана 374. став 1. ЗПП.

На расправи одржаној пред другостепеним судом, утврђено је да су парничне странке рођене сестре. Њихов сада пок. отац ВВ је завештањем сачињеним пред Општинским судом у Великој Плани Р бр. 58/04 делом своје имовине располагао у корист тужиље, а са туженом је закључио спорни уговор о доживотном издржавању 27.01.2004. године, који је оверен пред судом 26.03.2004. године. Тужиља је у овој парници тражила да се утврди да је уговор о доживотном издржавању апсолутно ништав из разлога што није потписан од стране њиховог покојног оца. Утврђено је да је дана 25.03.2004. године у ванпарнично одељење Општинског суда у Великој Плани примљен захтев оца парничних странака за оверу предметног уговора о доживотном издржавању у његовој кући, јер је због болести био непокретан. Из записника сачињеног на лицу места од стране судије, утврђено је да су присуствовали судија, записничар и лекар неуропсихијатар као вештак, да је утврђен идентитет уговорних страна, које су у складу са одговарајућим одредбама Закона о наслеђивању обавештене о последицама потписивања уговора, да је обављен разговор са уговорним странама и да је процену способности за закључење уговора од стране примаоца издржавања утврдио лекар. Из навода вештака је утврђено да је прималац издржавања био свестан и оријентисан у простору, времену и према личностима, да је пажњу правилно усмеравао и нешто теже одржавао уз успорени мисаони ток, да се дуги низ година лечио од повишеног крвног притиска и срчаних болести. Из налаза вештака утврђено је да је прималац издржавања схватао суштину и значај правних радњи везаних за оверу уговора, био је упознат о томе ко су му наследници и објаснио је мотивацију за сачињавање уговора о доживотном издржавању тиме што тужена живи у комшилуку, па су он и његова супруга били више упућени на њу у погледу неге, а припремио је и завештање којим је део имовине оставио тужиљи. Закључено је да је његова способност расуђивања и закључивања била очувана и да са неуропсихијатријске стране нису постојале препреке за потписивање уговора о доживотном издржавању и завештања. На записнику је констатовано да је судија уговорним странама прочитала уговор о доживотном издржавању, да су они изјавили да су га разумели и да је то њихова воља, након чега је суд донео решење да се оверава уговор о доживотном издржавању, и наведени записник су уговорне стране потписале. Судија која је поступала приликом овере предметног уговора о доживотном издржавању, саслушана у својству сведока изјавила је да то што она није потписала записник о овери уговора представља случајну омашку. Из налаза и мишљења вештака графолога, као и из његовог исказа на рочишту пред другостепеним судом, утврђено је да је потпис са записника о овери уговора о доживотном издржавању сличан потпису са записника о сачињавању завештања, те да се не може поуздано дати одређени закључак у погледу разлике потписа на тексту уговора и записнику о овери, али треба имати у виду временску дистанцу од два месеца, као и навод неуропсихијатра да је примаоцу издржавања била одузета десна страна, што је могло проузроковати погоршање могућности потписивања у односу на период од пре два месеца.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у другостепеној пресуди примењено материјално право када је првостепена пресуда преиначена и одбијен као неоснован тужбени захтев за утврђење апсолутне ништавости спорног уговора о доживотном издржавању.

Правилан је закључак другостепеног суда да тужилца није доказала да је предметни уговор о доживотном издржавању ништав, односно да га није потписао њен покојни отац као прималац издржавања. У поступку је утврђено да је сада покојни отац парничних странака имао очувану способност расуђивања, закључивања и слободног изражавања воље у погледу располагања његовом имовином, када је одлучио да своју имовину расподели на начин како то произилази из записника овере уговора о доживотном издржавању и завештања. Спорни уговор о доживотном издржавању био је потписан приликом сачињавања уговора, а не приликом његове овере, а поступајућа судија је приликом овере спорног уговора прочитала његову садржину уговорним странама и утврдила да он представља њихову вољу. Из налаза и исказа вештака графолога произилази да одузетост десне руке примаоца издржавања и разлика од два месеца од потписивања уговора о доживотном издржавању до потписивања записника у време овере објашњава постојање разлике на овим потписима, с тим што је потпис на записнику у време овере сличан потпису на записнику о сачињавању завештања. С обзиром на наведено, правилан је закључак другостепеног суда да разлика у потписима произилази из медицинских разлога, те да се не ради о потпису другог лица, па побијани уговор није ништав, у смислу одредбе члана 195. тада важећег Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ 46/95, 101/03).

Ревизијом тужилце неосновано се указује да је другостепени суд погрешно применио правила о терету доказивања, те да из налаза и мишљења вештака графолога произилази да отац парничних странака највероватније није потписао спорни уговор. Међутим, другостепени суд је у циљу разјашњења ових навода извео доказ саслушањем вештака графолога, из чијих навода и исказа вештака неуропсихијатра произилази да разлика у потписима на спорном уговору и записнику о овери произилази из временске дистанце и медицинских разлога, који закључак прихвата и овај суд. Осталим наводима ревизије такође се неосновано указује на недостатке форме спорног уговора, о чему се детаљено изјаснио другостепени суд.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић